

**LÄNSRÄTTEN I
VÄSTERNORRLANDS LÄN**

Länsrättsnotarien L Sångberg

DOM
2009-04-16
Meddelad i
Härnösand

Mål nr
620-09 E

KLAGANDE

Grontmij AB, 556563-7237
Box 2062
700 02 Örebro

Ombud: Anders Lindén
Box 2062
700 02 Örebro

MOTPART

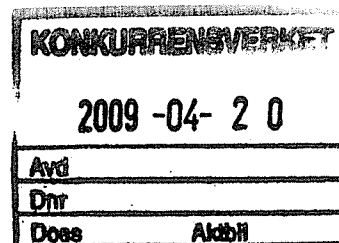
Sollefteå kommun
881 80 Sollefteå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

Sollefteå kommun genomför en förenklad upphandling gällande projektering av ny skola (Fö-6) i Långsele, bl.a. avseende Konstruktion (K). I tilldelningsbeslut den 16 mars 2009 anges att avtal kommer att tecknas med SWECO Structures AB Sundsvall. Vidare anförs att avtal kommer att tecknas tidigast den 30 mars 2009.

Grontmij AB (bolaget) ansöker om överprövning enligt LOU avseende delen Konstruktion (K) och yrkar att kommunens utvärdering av anbuderna ska göras om och att bolagets anbud ska tas med i utvärderingen. Av utvärderingsprotokollet framgår att bolagets anbud förkastats med följande motivering: "Anbud nr 14 avser prefabricerad stomme, något som knappast blir aktuellt, eftersom vi kommer att förespråka en byggnad i markplan byggt av lösvirke, därför har anbud nr 14 förkastats." Av förfrågningsunderlaget framgår inte hur kommunen tänkt bygga skolan. I underlaget framgår att nybyggnaden ska rymma ca 230 elever och ska byggas yteffektivt med ca 10 m²/elev, alltså totalt 2 300 m². Nybyggnationen ska innehålla bibliotek, fritidsgård och mottagningskök. Den enda ritningen som finns i underlaget är en planritning som visar vad som ska rivas. Det framgår också att nuvarande lokaler för låg- och mellanstadiet ska behållas under

Dok.Id 51476

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 314 871 27 Härnösand	Backgränd 9	0611-34 98 00 E-post: lansrattenivasternorrland@dom.se	0611-34 98 10	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

byggtiden. – För att kunna avlämna ett seriöst anbud till denna förfrågan tvingades bolaget göra en del antaganden. Utifrån de ytor som frigörs när halva den befintliga skolan rivs bedömde bolaget att en byggnad i två våningar var en trolig lösning. Vidare antog bolaget att en prefabricerad byggmetod (betong och trä) skulle vara ekonomiskt fördelaktig. Bolaget kan inte se att deras antaganden är felaktiga eller orimliga utifrån förfrågningsunderlagets utformning. Sollefteå kommun borde ha kontaktat bolaget så att de skulle ha fått en möjlighet att komplettera anbudet för likställande av konkurrerande anbud. – Bolaget har vid ett flertal tidigare upphandlingar formulerat sina anbud på samma sätt som i det aktuella fallet utan att anbudet förkastats av den upphandlande enheten. Detta gäller både i upphandlingar som bolaget har vunnit och avtal har slutits och upphandlingar där den upphandlande enheten har funnit något annat anbud mer fördelaktigt än bolagets anbud. Under inga omständigheter har dock våra anbud förkastats såsom i detta fall.

Sollefteå kommun har i målet anfört i huvudsak följande. Enligt det upprättade förfrågningsunderlaget ska den nya byggnaden byggas yteffektivt och omfatta ca 2 300 m². Efter antagande av projektörer kommer en projektgrupp att bildas som tillsammans med verksamhetsansvariga ska utforma den nya skolbyggnaden. – I alla byggprojekt är arkitekten den som ger förutsättningar för alla andra projektörer och i detta fall finns inga skisser framtagna som anger förutsättningar för en tänkt konstruktion. – I förfrågningsunderlaget under punkt 2.15 framgår att arkitekten ska vara samordningsansvarig för samtliga konsulter projekteringshandlingar, samt under punkt 2.36 att arkitekten svarar för att samtliga konsulter handlingar samordnas och samgranskas. Det är alltså arkitektens inledande arbete med framtagning av alternativa skisser som slutligen fastställs som gällande ritningsunderlag som avgör andra konsulter arbete. – Bolaget har själva gjort antaganden som inte överensstämmer med förfrågningsunderlaget, bl.a. bedömer bolaget att byggnaden ska byggas i två plan samt att det mest

ekonomiskt fördelaktiga skulle vara en stomme som är prefabricerad. Bolaget borde ha kontaktat kommunen under anbudstiden för att klara ut eventuella frågor i stället för att göra egna antaganden som är bundna till avgivnet anbud. – Om kommunen skulle ha antagit anbudet från bolaget så hade de låst fast sig vid en prefabricerad stomme i två plan och dessutom diskriminerat alla övriga fyra anbudsgivare som lämnat anbud enligt förfrågningsunderlaget. – Med hänvisning till 1 kap. 9 § LOU ska en upphandlande enhet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och kommunen hävdar att förfrågningsunderlaget uppfyller de krav som ställs i 1 kap. 9 § LOU och av den anledningen anser kommunen att bolagets anbud måste förkastas.

Länsrätten har den 27 mars 2009 förordnat att upphandlingen avseende Konstruktion tills vidare inte får avslutas.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU ska, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredning i målet

Av förfrågningsunderlaget *Projektering av ny skola i Långsele* framgår under rubriken Nybyggnation av ny skola (Fö-6) i Långsele följande.

En nybyggnad kommer att innehålla ca 230 elever fördelade på fyra förskoleavdelningar à ca 25 barn, resterande 130 elever avser Fö-6.

En nybyggnad skall byggas yteffektiv (ca 10 m²/elev), totalt ca 2.300 m² och anpassas till den verksamhetsbeskrivning som håller på att upprättas. I övrigt skall en nybyggnad innehålla bibliotek, fritidsgård, samt mottagningskök.

Av förfrågningsunderlaget framgår under rubriken *Kvalificeringsfas* bl.a. följande.

Inkomna anbud kommer att bedömas i två steg, kvalificeringsfasen och utvärderingsfasen.

Anbud som inte uppfyller alla ”skallkrav” eller för övrigt innehåller felaktiga eller ofullständiga uppgifter om sådant som efterfrågas i detta förfrågningsunderlag, kommer att förkastas.

En utvärdering kommer att göras av hur leverantörerna uppfyller kriterierna enligt nedan:

1. Kvalificeringskrav som skall tillgodoses:

- Anbud skall innehålla registreringsbevis och F-skattebevis.
- Erfarenhet från skol- och förskoleprojektering skall anges. Referenser bifogas
- Konsultansvarsförsäkring. Redovisas.
- Kvalitetssäkringssystem och miljöledningssystem . Redovisas eller beskrivs.
- Redovisning av företagets organisation och tjänster för projektet.
- Namn på personer som skall ingå i projektet, deras utbildning och erfarenhet från liknande projekt.
- Bifogad blankett som avser priser skall vara ifylld.

Kostnadspåverkande reservationer skall vara prissatta annars kan anbudet förkastas. Anbudet skall vara skriftligt och avfattas på det svenska språket.

Anbud skall följa anbudsbegäran och formulär i den ordning dessa har uppställts.

Separata anbud skall avges för respektive kompetensområde.

Ovanstående punkter skall vara uppfyllda om utvärdering av själva anbudet skall göras.

Av förfrågningsunderlaget framgår under rubriken *Pris och betalningsförutsättningar* bl.a. följande.

2.15 Förutsättningar

Arkitekt skall vara samordningsansvarig för samtliga konsulter projekteringshandlingar.

-

-

-

2.36 Samordning av projektering

Arkitekten svarar för att samtliga konsulter handlingar samordnas och samgranskas. Egenkontroll dokumenteras.

Länsrätten gör följande bedömning.

Bolaget har i sin ansökan anfört att deras anbud förkastats på grund av att anbudet inte stämde överens med kommunens uppfattning att nybyggnaden ska vara byggd i markplan och av lösvirke. Bolaget anser att det inte framgår av förfrågningsunderlaget hur kommunen tänkt bygga skolan i detta avseende.

Länsrätten har således att pröva om det var rätt att förkasta bolagets anbud och om det utifrån förfrågningsunderlaget går att utläsa att nybyggnaden ska vara byggd i markplan och av lösvirke.

Frågan om vilka krav som kan ställas på ett förfrågningsunderlag har varit föremål för Regeringsrättens prövning i RÅ 2002 ref. 50. Regeringsrätten har därvid uttalat bl.a. följande. I det uppställda kravet på affärsmässighet får anses ligga att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlade enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutse-

barhet och transparens. – De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när.

Vad avser förfrågningsunderlagets utformning konstaterar länsrätten att det är av stor vikt att ett förfrågningsunderlag är tydligt så att anbudsgivarna får kännedom om utvärderingskriterierna för att kunna förutse hur deras anbud kan komma att utvärderas.

Av förfrågningsunderlaget framgår inte att nybyggnaden ska byggas i markplan och att den ska byggas av lösvirke. Vad anbudsgivarna har haft att förhålla sig till vad gäller nybyggnaden är att den ska byggas yteffektivt (ca 10 m²/elev), totalt ca 2 300 m² och anpassas till den verksamhetsbeskrivning som håller på att upprättas. I övrigt ska en nybyggnad innehålla bibliotek, fritidsgård, samt mottagningskök. Länsrätten konstaterar att verksamhetsbeskrivningen inte finns med i förfrågningsunderlaget.

– Kommunen har i sitt yttrande till länsrätten hänvisat till punkterna 2.15 och 2.36 och anfört att det är arkitektens inledande arbete med framtagning av alternativa skisser som slutligen fastställer andra konsulter arbete. Enligt länsrättens mening går dock inte kraven på markplan och lösvirke att utläsa i de angivna punkterna. Kommunens hänvisning till dessa punkter utgör inte heller skall-krav och kan därmed inte påverka upphandlingen i den kvalificerande fasen. – Utifrån bristerna i förfrågningsunderlaget anser länsrätten att det är svårt för en anbudsgivare att lämna anbud avseende Konstruktion när det varken finns anvisningar uppställda i förfrågningsunderlaget eller skisser framtagna över hur nybyggnaden ska utformas.

Länsrätten finner att denna brist i förfrågningsunderlaget, som medfört att bolaget har saknat möjlighet att förutse vad som ska komma att tillmätas betydelse vid prövning av anbudet, strider mot principen om transparens

och förutsägbarhet. Den upphandlande enheten har härvid i princip gett sig själva en fri prövningsrätt genom att uppställa kriterier för nybyggnaden som inte framgår av förfrågningsunderlaget. Vid detta förhållande föreligger skäl för ingripande enligt LOU. Bolaget har yrkat att kommunens utvärdering av anbuden ska göras om och att bolagets anbud ska tas med i utvärderingen. Bolagets anbud har förkastats och bolaget har därigenom lidit skada av bristen.

Eftersom förfrågningsunderlaget inte uppfyller kravet på transparens och bristen däri påverkat upphandlingen i dess konkurrensuppsökande skede finner länsrätten att en rättelse genom en ny anbudsutvärdering inte kan anses vara en tillräcklig åtgärd. För att åtgärda bristen i förfrågningsunderlaget är det nödvändigt att upphandlingen görs om. Mot denna bakgrund finner länsrätten att bolagets ansökan ska bifallas på så sätt att upphandlingen avseende Konstruktion (K) ska göras om.

DOMSLUT

Länsrätten förordnar att upphandlingen gällande projektering av ny skola (Fö-6) i Långsele, avseende Konstruktion (K) ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1C).

Kerstin Widmark

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.